

Ei- tuotannolliset investoinnit 2026

Henriikka Kajula

Ei-tuotannolliset investoinnit

Ei-tuotannollinen investointi on ympäristöä parantava toimenpide, joka ei lisää maataloustuotantoa.

Investointikorvaus on osa Euroopan komission hyväksymää Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmaa vuosille 2023-2027. Kosteikkorahoitusta on ollut saatavilla yht. 15 miljoonaa euroa.

Tukea voidaan myöntää:

- Kosteikkojen, pienten kosteikkoketjujen, kosteikkomaisten tulva-alueiden ja -tasanteiden perustamiseen
- Kaksitasouomien perustamiseen ja uoman luonnontilan parantamiseen
- Viljelyksessä olevien turvepeltojen muuttamiseen kosteikoiksi tai suon kaltaiseksi alueeksi

Tukea ei myönnetä:

- Muualta kuin peltoalueelta tulevaan vesistökuormaan
- Kastelualtaan rakentamiseen
- Yhteiseen ojitusinvestointiin

Tukea voivat hakea: viljelijät, rekisteröidyt yhdistykset, vesioikeudelliset yhteisöt. Hakijalla on oltava Y-tunnus.

Ei-tuotannolliset investoinnit, Kosteikot

- Kosteikko ja tulva-alue on perustettava luontaisesti sopiviin paikkoihin pellolle, pellon reuna-alueelle tai metsä- tai joutomaalle
- Yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta peltoa on oltava yli 10%. Monimuotoisuutta edistävän kosteikon osalta em. raja-arvo voi olla pienempi.
- Kosteikon pinta-alan tulva-alueineen oltava vähintään 1 % yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta
- Kosteikon ja tulva-alueen on pidätettävä mahdollisimman tehokkaasti kiintoaine- ja ravinnekuormitusta sekä luoda monipuolista elinympäristöä ja viljelymaisemaa
- Kosteikko on perustettava patoamalla, jos mahdollista. Ja veden alle pysyvästi jäävältä kosteikon osalta on poistettava sellainen peltomaa, jonka fosforin viljavuusluokka on hyvä, korkea tai erittäin korkea
- Kosteikko on perustettava siten, että vesialue voidaan tyhjentää sinne kertyneestä lietteestä
- Kosteikkohankkeeseen voidaan yhdistää myös fosforin saostus erilaisilla kemiallisilla aineilla

Ei-tuotannolliset investoinnit, uoman kunnostaminen

Uomainvestoinnilla kunnostetaan uoman luonnontilaa ja parannetaan peruskuivatusta peltolohkoilla, joille tulvavesi helposti nousee.

- Palautetaan tulva-alueita
- Perustetaan pieniä kosteikkoja ja tulvatasanteita
- Perustetaan kaksitasouomia
- Rakennetaan veden virtaamaa hidastavia pohjakynnyksiä tai patoja
- Tekemällä eroosiosuojauksia
- Lisätään ojan/puron mutkaisuutta
- Parantamalla lintujen, kalojen ja rapujen elinympäristöä

Uoman kunnostushankkeessa tulvavesi jää investoinnin myötä tulvatasanteelle eikä nouse enää pellolle. Jatkossa investointi voi vähentää uoman ylläpitotarvetta ja pidentää kunnostusväliä.

Ei-tuotannolliset investoinnit, turvepeltojen muuttaminen kosteikoiksi

Turvepeltoja ovat pellot, joiden muokkauskerroksen orgaanisen aineksen pitoisuus on vähintään 40 prosenttia.

- Viljelyksessä olevien turvepeltojen muuttaminen kosteikoiksi tai suon kaltaiseksi alueeksi
- Kosteikoiksi muutettavien turvepeltojen on oltava korvauskelpoista alaa
- Kosteikon alaan voidaan hyväksyä veden pinnan nostamisen kannalta tarpeelliset reuna-alueet
- Kohteen vesitaloutta on muutettava siten, että pohjaveden pinta nousee pysyvästi tasolle, joka ehkäisee turpeen hajoamista

Ei -tuotannolliset investoinnit

Korvaustasot:

- Yli 0,5 ha:n kosteikon perustaminen
-> enimmäistukitaso 12 000 €/ha
- 0,3-0,5 ha, tukea enintään 4 100 €/kohde
- Uoman luonnontilan parantaminen ja
kaksitasouomat -> enintään 21 €/m

Korvattavia kustannuksia ovat esim.

- Pintamaan ja kasvillisuuden poisto
- Poistetun maa-aineksen loppusijoittaminen
- Patojen, pohjakynnysten, ym. rakenteiden rakentaminen
- Kosteikon reuna-alueiden ja tulvatasanteiden kylväminen sekä kasvillisuuden istuttaminen

Tuki maksetaan toteutuneiden ja hyväksytyjen kustannusten perusteella. Kustannusten tulee olla kohtuullisia, todettavissa ja hakijan maksamia. Päätöksessä vahvistetaan tuen enimmäismäärä.

Ei-tuotannolliset investoinnit

Tukea haetaan Hyrrä-asiointipalvelussa.

Suunnittelukustannuksiin voi hyödyntää Neuvo-rahoitusta.

Hakemuksella tulee ilmoittaa investoinnin päätavoite. Pisteytykset ja painotukset ovat eri päätavoitteilla erilaiset.

- **Vesiensuojelullinen kosteikko**
- **Luonnon monimuotoisuuden edistäminen**
- **Ilmastonmuutoksen hillintä kasvihuonepäästöjä vähentämällä**
- Kohteen tulee olla hakijan hallinnassa koko toteuttamisen ajan
- Hanketta ei saa aloittaa ennen päätöstä
- Toteutettava kahden vuoden sisällä päätöksestä
- Valmistumisen jälkeen haettava kosteikon hoitosopimusta (5 v.)

Hankkeen valmistuttua kohteen alaa ei enää lueta maatalousmaaksi.

Ei-tuotannolliset investoinnit

Hakuajat:

- 15.8 – **15.12.2026**
- **1.1.2027** – keväällä -27 (tiedotetaan myöhemmin)
- Tukea hakiessa kannattaa huomioida, että tänä ja ensi vuonna rahoitettavat hankkeet on toteutettava viimeistään 31.7.2029
- **Laadi suunnitelma huolella**
www.ruokavirasto.fi/neuvojarekisteri
- **Rahoitettavat hankkeet valitaan pisteytyksen perusteella määrärahan sallimissa rajoissa.**
- www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/investoinnit/ei-tuotannolliset-investoinnit/

Kosteikkojen hoitosopimus ohjelmakaudella 2023-2027

- Ei-tuotannollisella investoinnilla perustetulle kosteikolle haetaan 5-vuotista hoitosopimusta.
- Pakolliset liitteet:
 - Hoitosuunnitelmat
 - Vuokrasopimukset (voimassa koko sopimuskauden ja tulee olla hallinnassa)
 - Rakennepiirustus
- Vuosittaisia hoitotoimia ovat mm.
 - Lietteen poisto tarvittaessa
 - Patojen ja uomien hoitotoimet
 - Vedenpinnan säätely
 - Reuna-alueiden kasvillisuuden laidunnus/niitto ja niittojätteiden poiskorjuu

Ympäristösopimuksen tukitaso

- Kosteikon hoito 500€/ha/vuosi

Kiitos

 Elinvoimakeskus
Livskraftsentralen

